

Datatilsynet

UiT - Universitetet i Tromsø - Norges Arktiske
universitet
Postboks 6050 Langnes
9037 TROMSØ

Deres referanse
2017/4023

Vår referanse
17/01218-3/GRA

Dato
29.11.2017

Konsesjon til å behandle personopplysninger - Bruk av videoopptak fra pasientkonsultasjoner i forbindelse med undervisning og eksamen - UiT - Norges Arktiske universitet

Vi viser til søknaden deres om konsesjon datert 10. juli 2017. Søknaden gjelder behandling av personopplysninger ved bruk av videoopptak av pasientkonsultasjoner utført av studenter som utdanner seg til å bli helsepersonell. Videoopptakene skal benyttes til kvalitetssikring av helsehjelpen som er gitt av studenten, til undervisning av den enkelte studenten, som dokumentasjon i forbindelse med eksamen og i mindre grupper der studenten kan diskutere konsultasjonen med veileder og medstudenter og få tilbakemeldinger. I noen tilfeller kan video benyttes og fremvises i undervisningssammenheng.

Søknaden er tredelt, men vi behandler søknaden under ett.

Vedtak om konsesjon

Datatilsynet gir Universitetet i Tromsø konsesjon til å behandle sensitive personopplysninger i forbindelse med utdanning av studenter ved Det helsevitenskapelige fakultet. Filmopptak kan benyttes til eksamensformål, arbeidstrening og kvalitetssikring av pasientkonsultasjoner som gjennomføres av studenter. Forutsetningene for konsesjonen følger i punkt 3.

Konsesjonen utløper **31.12.2019**. Når det gjelder konsesjonens varighet viser vi til punktet under om nytt regelverk. Alle filmopptak som inneholder identifiserbare personopplysninger skal slettes rutinemessig når det ikke er bruk for dem for det formålet de er innhentet for, senest innen 6 mnd. Dette gjelder ikke dersom det stilles krav om lengre lagring i forbindelse med eksamen og pålagt dokumentasjonsplikt.

Konsesjonen er gitt med hjemmel i personopplysningsloven §§ 33 og 34, jf. §§ 8 første alternativ og 9 a).

Nærmere begrunnelse for vedtaket

1. Rettslig grunnlag

Behandling av sensitive personopplysninger krever behandlingsgrunnlag¹ og konsesjon fra Datatilsynet².

Vilkårene for å gi konsesjon følger av personopplysningsloven § 34. Ved avgjørelsen av om det kan gis konsesjon, skal det klarlegges om behandlingen av personopplysninger kan volde ulemper for den enkelte som ikke avhjelpes gjennom bestemmelsene i kapitlene II-V og vilkår etter § 35. I så tilfelle må det vurderes om ulempene blir oppveid av hensyn som taler for behandlingen. Det må foretas en helhetlig vurdering av behandlingen, hvilke opplysninger som er omfattet og hvilke tiltak som er gjort for å begrense personvernulempene.

Det kan stilles vilkår etter § 35 når det er nødvendig for å begrense ulempene som behandlingen ellers ville medføre for den registrerte.

2. Faktiske forhold

Vi viser til søknaden der de faktiske forholdene er beskrevet. Bruk av filmopptak er forbeholdt utdanning av studenter innen medisinske fag der det er nødvendig å lære gjennom praktisk erfaring med pasientbehandling. Filmopptak til de konkrete formålene er basert på samtykke fra pasienten eller pasienten foreldre dersom pasienten er mindreårig.

Universitetet har gjennomgått sine rutiner for behandling av personopplysninger ved videoopptak og har gjennomført en grundig risiko og sårbarhetsanalyse med fokus på å sikre konfidensialitet ved bruk av videoopptak.

3. Vår vurdering

Datatilsynet vurderer bruk av video til de formålene som er beskrevet i søknaden som nyttig og formålstjenlig med tanke på undervisning og utdanning av helsepersonell. Pasientenes selvbestemmelsesrett er ivaretatt gjennom informasjon og samtykke.

Vi vurderer det slik at universitetet har etablert rutiner for sikker behandling av de opplysningene som samles inn, men at det allikevel alltid vil være en viss risiko for uønskede inngrep i pasientens integritet og personvern. Gode sikkerhetsrutiner med tanke på konfidensialitet er en forutsetning for konsesjonen og et absolutt krav etter personopplysningsforskriften kapittel 2. Det er også en forutsetning at personopplysningslovens øvrige krav er oppfylt. Vi ønsker derfor å presisere noen forhold som også er avgjørende for å sikre at personvernulempen for de registrerte ikke overstiger formålet med behandlingen.

¹ Personopplysningsloven § 9 jf. § 8.

² Personopplysningsloven § 33.

Det er behov for å presisere at det må gjennomføres konkrete vurderinger av personvernkonsekvenser for den enkelte pasienten før filmopptak benyttes. Dette gjelder særlig dersom det er tenkt at opptaket skal vises for en større gruppe studenter. I noen tilfeller vil det være umulig for universitetet å garantere for pasienten at opptakene ikke vil bli eksponert for personer som kjenner pasienten fra før, kjenner til pasienten eller kjenner noen med relasjon til pasienten. Personer som vet hvem pasienten er, vil ved å se en slik video få vite langt mer om denne personen enn hva som er forsvarlig med tanke på sikring av pasientens personvern.

For å avhjelpe denne ulempen er det nødvendig på forhånd å informere pasienten om hvem opptaket vil bli vist for slik at pasienten selv kan vurdere om det er en risiko for at opptakene kan bli vist for noen som pasienten ikke ønsker skal se opptakene. Dette gjelder uavhengig av om alle som er i gruppen som forevises opptaket har taushetsplikt. Dersom formålet er at opptaket skal benyttes under eksamen må det finnes rutiner som sikrer at pasienten informeres om hvem som er sensor, dersom dette ikke er kjent på samtykketidspunktet. Alternativt må opptaket anonymiseres slik at pasienten ikke kan gjenkjennes. Dersom pasienten er mindreårig skal det alltid tas særlige hensyn til hva som er best for barnet. Dette følger av personopplysningsloven § 11 tredje ledd.

Når det gjelder lagring av opptak bør universitetsklinikken må vurdere om den generelle tilgangskontrollen til klinikkens journalsystem er god nok til å sikre slik konfidensialitet som er nødvendig dersom videopptak lagres i pasientens journal. Videopptak gir mer informasjon enn hva som normalt skal dokumenteres i journal. Formålet med opptaket er først og fremst å kvalitetssikre studentens kompetanse og det må vurderes om det er riktig og forsvarlig å oppbevare slike opptak i pasientens journal eller om det heller bør opprettes et sikkert område for oppbevaring av opplysninger som har som formål å dokumentere studentens kvalifikasjoner.

Opptak av studentkonsultasjoner som kun benyttes i dialog mellom student og veileder og som slettes fortløpende anses å være dekket av pasientjournalloven § 6 som kvalitetssikring av helsehjelp. Slike opptak krever ikke konsesjon, men pasienten skal allikevel samtykke og informeres om hvem som gis tilgang til opptaket.

Klageadgang

Dere kan klage på vedtaket. En eventuell klage må sendes til oss **innen tre uker** etter at dette brevet er mottatt (jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29). Dersom vi opprettholder vårt vedtak vil vi sende saken videre til Personvernemnda for klagebehandling.

Orientering om nytt personvernregelverk og betydningen for gjeldende konsesjoner

Datatilsynet gjør oppmerksom på at Justis- og beredskapsdepartementet 6. juli sendte på høring et forslag om ny personopplysningslov. Lovforslaget innebærer at EUs personvernforordning, som får anvendelse fra 25. mai 2018, gjøres til norsk rett. Det er foreslått å gå bort fra krav om forhåndsgodkjenning (konsesjon), men det er foreløpig uklart hvilke løsninger som vil bli valgt og hvor lenge eksisterende konsesjoner vil ha gyldighet.

Alle behandlingsansvarlige og databehandlere bør uansett forberede seg på at nytt regelverk vil kunne innebære nye og strengere forpliktelser knyttet til behandling av personopplysninger. Nærmere informasjon vil fortløpende bli gjort tilgjengelig på Datatilsynets nettsider.

Med vennlig hilsen

Camilla Nervik
seniorrådgiver

Grete Alhaug
seniorrådgiver